

PEIKKO VUOREN

ihmeellisiä tarinoita

PEIKKOVUORI

Trollveggen, Euroopan korkein pystysuora seinämä, sijaitsee Keski-Norjassa, lähellä Åndalsnesin kaupunkia. Trollveggenin korkeus merenpinnasta mitattuna on 1783 m. Jyrkin hypättävä pystysuora seinämä on 1100 metriä, jonne pääsemiseksi tarvitaan kuitenkin vuorikiipeilijän taitoja. Parhaiten hyppykäyttöön soveltuva seinämä sijaitsee aivan u-muotoisen vuoren pohjukassa ja on 800 m korkea. Lähtötasanne sijaitsee 1680 metrin korkeudella merenpinnasta ja laskeutumisalue 50 metrin korkeudessa. Korkeuspuodotus hypyllä on siis yli 1600 metriä.

Varjon auettua on matkaa laskeutumisalueelle n. 1800 m, joka ei tuota mitään vaikeuksia sillä patjavarjon liitosuhde on n. 1:3. Jos varjotehtaan käsikirjaa on uskominen, niin hyppääjä voi siis matkata aukaisupaikalta aina 3300 m päähän (aukaisukorkeus 1100 m ja 8 sekunnin vapaa putoaminen). Teknisenä suorituksena "Peikkohyppy" (Troll = peikko, Veggen = seinä) on amerikkalaisen serkkunsa, El Capitanin, luokkaa. Vain oikean tien löytäminen ylös saattaa tuottaa vaikeuksia.

Trollveggen on osa Trolltindene-nimistä vuoriryhmää, joka on yksi Euroopan kuuluisimpia vuorikiipeilyreittejä. Paikalla on aina joku ryhmä yrittämässä ylös. Kyse on siis todella Euroopan korkeimmasta pystysuorasta seinämästä.

Ajatus syntyy

Toivuttuani El Capitan-hyppyni tuomasta henkisestä humalasta (tapahtui tarkalleen sanoen n. maaliskuun lopulla) tapasin Olsenin Kjellin, joka oli erittäin innostunut hypystäni. Kjell oli hankkinut käsiinsä joitain postikortteja, jotka esittivät norjalaisia vuoria. Aiheen arkaluontoisuudesta johtuen päätimme välittömästi pistää kaiken aineiston päälle merkin TOP SECRET ja hoitaa asiaa eteenpäin kaikessa hiljaisuudessa. Tarkoitukseemme oli siis suorittaa vuorihyppyä Norjassa seuraavana kesänä.

Kjell päätti heti vierailulla Norjan Kuninkaallisessa Määntieteellisessä seurassa hakemassa karttoja ja lisätietoja vuorista. Minä puolestani pistin Kjellin antamat postikortit kirjakuoreen ja lähetin ne Carl Boenishille

USA:han. Muutaman viikon päästä sain Kallelta kirjeen, jossa hän ilmoitti välittömästi laittavansa kamerat kuntoon, ottavansa vaimon kantajaksi ja tulevansa myös Norjaan.

Kalle, kuten kaikki muistanevat on amerikkalainen hyppääjäkuvaaja, joka on tehnyt lukuisia hyviä hypy-aiheisia elokuvia kuten Masters of The Sky, Skydive, jne.. Tarkoituksena oli siis tehdä hypyistä elokuva, lehtijuttuja sekä muuten vain puolistella.

Kjellin saamista kartoista saatoimme todeta, että mahdollisia hyppypaikkoja oli useita aina Norjan eteläisimmästä kolkasta pohjoisen perukoille. Matkan kestoksi päätimme vähintään 3 viikkoa ja ensimmäiseksi paikaksi Prekkestolenin Stavangerin vuonossa Etelä-Norjassa.

Matka alkaa

Startti tapahtui heinäkuun 6. päivänä Helsingistä Einari Mikkosen Invataksilla, jossa oli enteellisesti rullatuolin kuvat kyljissä. Tilannetta kevennettiin aiheeseensopivalla huumorilla.

Einarille itselleen oli sattunut väkivaltainen majuri (force majeure) ja oli näin ollen pakotettu jäämään Helsinkiin. Minä, Liukkosken Timo, Mäkisen Petri, Pukkilan Pena, Eila ja Heikkisen Jukka lähdimme siis matkaan.

Matkan alku sujui suuremmita kommelluksista, ellei oteta huomioon sitä, että eräs siirtotyöläinen hyppäsi pois kyydistä puolessävälissä Helsinkiä ja Tukholmaa. Miestä haettiin vedestä hienosti kahdella matkustaja-aluksella ja yhdellä Nesteen tankkerilla. Aikaa kului 4 tuntia ja kuitenkin mies hukkui.

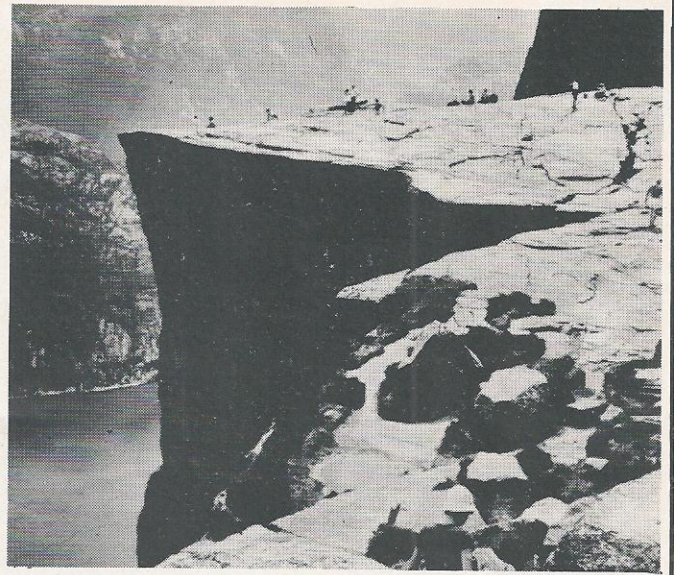
Tukholmassa mukaan kuvioon tulivat Kalle ja vaimonsa Jean. Matkaa jatkettiin heti kohti Osloa ja Olsenin Kjellin toimistoa. Matka kesti 20 tuntia. Matkalla syötiin mm. 5 litraa mansikoita, jotka maistuivat hyviltä. Saavuttuamme Kjellin toimistoon klo 12.00 keskellä saimme kuulla tällävälin sattuneen seuraavaa:

— Toimiston tietokoneet olivat kaput.

— Entinen toimitusjohtaja oli myös kaput ja pois kuvioista.

— Tilalla oli Kjell Olsen, jonka täytyi välittömästi lentää Ranskaan ostamaan uusia tietokoneita.

Matkaa oli siis jatkettava ilman Kjellia, joka olisi ollut matkan ainoa norjalainen osanottaja. Saimme mukaamme lisää karttoja, joiden avulla suunnistimme Prekkestolenia kohti. Kiitokset Kjellille.

PREKKESTOLEN

Prekkestolen (Saarnatuoli) sijaitsee Stavangerin lähellä, Lysefjord-nimisessä vuonos- sa. Saavuimme illalla paikalliseen hotelliin. Hotellin edessä oli kuitenkin kaksi bussillista saksalaisia turisteja. Kaksi vanhaa saksalaista istui verannalla ilmoittaen hotellin olevan täynnä. Kaverukset näyttivät olleen ennenkin lomalla pohjoismaissa, koska muistelivat Suomea ja erityisesti Lappia lämmöllä. No... emme kuitenkaan jääneet juttelemaan pitempään, vaan laitoimme teltan turvallisen etäisyyden päähän hotellista.

Matkaa hotellista jyrkän- teelle oli n. 2 tuntia ripeästi kävellen. Päätimme lähteä liikkeelle varhain seuraavana aamuna, joten menimme aikaisin nukkumaan. Hotellin ympäristö oli täynnä lampaita, jotka pitivät yllä tasaista konserttia läpi yön. Pukkilan

kommentti yöstä: "Hitto, jos olis ollut vinsesteri, olisin laskenut läpitte teltan oven avaamatta." Väkivaltainen luonne tuo Pukkila?

Aamulla keitimme kahvit ja söimme hiukan, jonka jäl- keen aloimme valmistautua kuumeisesti hypylle. Hotellin matkamuistomyymälässä jokainen kävi ostamassa ison nipun postikortteja ja muuta rihkamaa. Olisi sitten koto- na millä pullistella.

Myös Enbomin Henkka, ilmestyi yllättäen paikalle. Kaveri oli tullut omin voimin Tansakasta asti liftaamalla. Vuorihyppy houkuttelivat. Kalle viritteli kameroita ja tutkiskeli kuvakulmia. Mat- kaan päästiin vihdoinkin n. klo 10.

Lukuunottamatta Kallen väsähtämistä jo matkan alussa ei muuta mainitta- vampaa nousun aikana ta- pahtunut. Saapuminen Saarnatuolille oli vaikuttava. Pai-

kalla oli jo ryhmä saksalaisia turisteja kuinkas muuten. Seurueen jäsenet rupattelivat keskenään iloisesti. Aloin kävellä hitaasti 600 metrisen jyrkanteen reunaa miettiväisen näköisenä. Selässäni oli punaiset SST-tandemit. Sak- salaisten äskenmainittu iloi- nen rupattelu vaiken. Joku tukeva baijerilainen oli tun- nistanut tandemini laskuvar- joksi. Päätin jatkaa leikkiä. Aloin kävellä pois päin jyr- kanteen reunasta samalla kiinnittäen jalkahihnoja pai- koilleen. Noin 20 metrin päässä reunasta käännyn jälleen ympäri ja otin pienen etunojan ja keskittyneen il- meen.

"MEIN GOTT! Mieshän aikoo hypätä!" Saksalaiset nousivat seisomaan. "SKY- DIVE!" huusin ja lähdin juoksemaan.

Saksalaisyö aloitti ani- maalisen huudon ja lähes- tyessäni juoksujalkaa jyrkän- teen reunaa osa peitti käsil- lään kasvonsa. Jyrkanteen reuna lähestyi nopeasti ja ai- van viimehetkellä iskin jarrut päälle ja aloin nauraa ma- keasti. Saksalaiset olivat edelleenkin liidunvalkeita ja katsoivat hölmistyneenä.

Keventäakseni tunnelmaa päätin hieman jutella heidän kanssaan. Olin kuulemma pelästytännyt heitä perin- pohjin. Pukkila nauraa hykerteli vieressäni vielä pitkään. Mukavia nuo saksalaiset...

TESTAAMME PAIKAN

Odotellessamme Kallea saapuvaksi suoritimme hie- man tutkimuksia paikalla, jonka ilmoitettu korkeus merenpinnasta oli 597 m, josta pystysuoran osuuden piti olla

yli 400 m. Huomasimme vä- littömästi, että laskeutumi- nen tulisi olemaan erittäin vaikea. Jos käyttäisimme pallokupua hypyllä olisi erit- täin todennäköistä, että em- me pystyisi laskeutumaan veteen. Laskeutuminen kal- tevuudeltaan yli 45 asteen kivikkoon vuoren juurella ei houkuttellut. Sairaalareissu, totesimme ykskantaan. Vesi oli siis liian kaukana pallo- kuvuilla saavutettavaksi. Entä sitten patjavarjo? Kos- ka paikan pystysuora osuus oli vain korkeintaan 400 m, vapaata saattoi ottaa kor- keintaan vain 3—4 s. Jos kupu aukeaisi väärinpäin kohti vuorta olisi matka sinkkiarkussa takaisin Suo- meen varmistettu. Aikaa ei olisi väistöliikkeen tekemi- seen. Näytti siltä, että paik- ka jäisi hyppäämättä. Odot- telimme kuitenkin edelleen Kallea.

Aikanaan hän sitten saa- pui ja kertoi heti paikan näyttävän loistavalta hyppy- jen suorittamiseen. Nenän- päämme muuttuivat valkoisiksi. Pukkilan toteamus ti- lanteesta: "Se on jätkät lat- na moro, joka tästä hyp- pää". Paikalle jääneet sak- salaiset katsoivat parhaim- maksi poistua. Ajattelivat varmaan, että nyt alkaa ta- pahtua ja parempi kun ei tarvitse jäädä todistamaan mitään.

Henkka valitti, että vuo- rella oleminen saa vatsan särkemään. Heikkinen oletti, että tulee sade. Liukkonen ihmetteli kovaa tuulta. Itse ajattelin, että kuuluukohan matkanjohtajan velvollisuuk- siin hypätä ensimmäisenä vai viimeisenä. Kalle itse oli

päättäneet olla hyppäämättä sanoen keskittyvänsä kuvaamiseen. Kaikki tuntui siis olevan hyvin ja järjestyksessä. Koska kuitenkin elämme vain kerran sadassa vuodessa päätin voittaa hieman lisääkää.

Ehdotin paikan profiilin tarkastamista hieman sivumalla olevalta niittymaiselta tasanteelta. Kalle suostui ja kävelimme 15 minuutin matkan niitylle. Huomattuun epärointimme päätti Kalle ottaa isällisen otteen tapahtumiin ja ehdotti kivistin suorittamista. Heittoasemiin asettui Jean ja kiven perään oli kiinnitetty pitkä kreppipaperi.

Kivi irtosi jyrkanteelta vauhdikkaasti ja alkoi pudota alaspäin kiihtyvällä nopeudella. 1-2-3-4-5-6-7-8- ja "klonks". Lioittelematta voin sanoa, että kyseessä oli elämäni kolkoin klonks. Myös muiden ilmeistä saattoi päätellä, että klonks oli ollut erittäin vaikuttava. Kallen mielessä kävi ensimmäinen epäily paikan hypättävyydestä. Muut eivät epäilleet enää hetkeäkään, kaikki olivat 100 % varmoja. Me emme hyppääsi.

Tyydyttäkseen uteliaisuuttaan Kalle päätti heittää vielä kolme kiveä. Tulos oli sama: Kaksi klonksia ja yksi klonketiklonketiklonkklonks. Viimeksimainittu johtui kiven isosta koosta. Päätimme pitää lyhyen neuvottelun.

Kallen suoritettua muutamia epämääräisiä ehdotuksia päätimme yksimielisesti olla hyppäämättä ja siirtyä seuraavaan kohteeseen. Lähdimme hieman pettyneinä, mutta hengissä seuraamaan Pukkilaa, joka oli jo aikaa kävellyt kohti leiriä. Järkevä tyyppi tuo Pukkila?

TROLLVEGGEN

Matka Prekkestolenilta Trollveggenille kesti kaksi päivää. Sen aikana tarkastettiin useita mahdollisia hyppäpaikkoja sekä kuunneltiin Pukkilan Penan filosofointia elämän perustuuksista, eli matka taittui rattaosasti. Kaikki tarkastetut paikat olivat joko liian matalia tai liian etäisiä, jotta meillä olisi ollut aikaa hypätä niistä. Lähestyessämme Åndalsnesin kaupunkia alkoi taivaalle muodostua pieniä pilviä, jotka aika ajoin antoivat vettä. Saavuttuamme itse kaupunkiin, joka sijait-

see vain n. 5 km:n päässä Trollveggeniltä, menimme ensimmäiseksi Informaatio-toimistoon kaupungin keskustaan. Tarkoituksenamme oli kysyä lisätietoja vuoren sijainnista sekä mahdollisen oppaan osoite.

Informaatio toimiston ovenjuuressa, aivan kulku-reitin vieressä oli isokokoinen malli Trollveggenin alueesta.

Pienoismalli oli mieltä kiihoittavan näköinen. Siinä oli pystysuora osa, johon oli kiinnitetty lappu "TROLLVEGGEN, EUROOPAN KORKEIN PYSTYSUORA JYRKÄNNE". Alkoi välittömästi innokas ja äänekäs keskustelu, joka jatkui aina myöhään iltaan saakka. Näytti siltä, että edessämme olisi vihdoinkin hypättävä paikka ja vielä korkea, peräti 1100 metriä. Se merkitsi n. 15 sekunnin vapaata puutoamista.

Saimme myös mahdollisen oppaan osoitteen. Vuokrasimme huoneen majatalosta ja asetuimme taloksi. Oli alkanut sataa ja pilvikorkeus oli alhaalla. Päätimme tustua vuoreen seuraavana aamuna.

Alastulopaikka

Ensivaikutelma vuoresta oli jälleen kerran sykähdyttävä. On aina yhtä mahtavaa nähdä edessään 1000 metriä pystysuoraa seinämää. Se saa miehen kuin miehen hiljaiseksi. Oman pienuutensa aistii. Trollveggenia on vaikea verrata Capitaniin, sillä siinä missä Capitan on selväpiirteinen on Trollveggen vaikeaselkoinen ja erittäin luotaantyöntävän näköinen.

Aikamme ihmetelyämme vuorta päätimme kiivetä ylös rinnettä aivan U-muotoisen puolikuun pohjalle. Arvioimme tarvitsevamme aikaa pari tuntia.

Ensimmäinen tunti kului pelkästään vuoren alarinteellä olevan vaivaiskoivikon läpi kulkemiseen. Koivikon joukossa oli isoja mihenkokoisia kivipultereita, joiden muoto ja koko sai osan porukastamme haikailemaan elämän lyhyyttä.

Jatkoimme sinnikkäästi kipuamista ylöspäin. Tunti toisensa jälkeen vierähti ja heikkokuntoisimmat päättivät jäädä odottamaan alemmas rinteelle.

Kallen silmiin oli syttynyt outo päättäväinen tuike ja

mies kipusi sisukkaasti perässä. Rinne vietti ylöspäin n. 45 asteen kulmassa ja kävely tapahtui noin lääkintäpallon kokoisten kivenlohka-reiden seassa. Siellä täällä maassa näkyi outoja kivien aiheuttamia iskemiä. Arvelimme ne vuorikiipeilijöiden pudottamien kivien aiheuttamiksi. Saimme todellisen synn selville seuraavana päivänä: Vuorelta tippuu jatkuvasti erikokoisia kiviä, eivätkä isommatkaan kivivyöryt ole harvinaisia. Paikalliset vuorikiipeilijät osasivat kertoa herkullisia kauhujuttuja kivivyöryistä ja sattuneista kuolemantapauksista. Kerrankin eräs saksalainen oli... tai no olkoon jätän jutun toiseen kertaan.

Emme siis tietämättöminä käyttäneet edes kypäriä. Noin 5 tunnin kävelyn jälkeen saavuimme lopulta Ukirjaimen pohjalle. Katselimme ympärillemme ja tote-simme olevamme mahtavien seinämien ympäröiminä. Yritimme löytää joukostamme jodlaustaitoista sillä arvelimme kaiun olevan moises-sa paikassa mahtavan. Onneksi halukkaita ei löytynyt sillä seurauksena moises-ta yrityksestä olisi oletettavasti ollut kivivyöry.

Kalle joi vettä vuoripurosta kuin sieni. Kamerasta oli loppunut filmi jo puoleissävä-lissä rinnettä eikä Heikkisestä saatu kuvaa. Päätimme palata takaisin. Löysimme ensimmäisen sopivan laskeutumisalueen vasta n. 1900 m päästä vuorta. Niitty oli kokoa 50 x 50 m. Pukkila muisteli hypänneensä joskus tarkkuutta. Liukkonen sytytti sikarin ja muisteli hypänneensä joskus patjalla. Heikkinen muisteli Strato Flyerin auenneen normaalisti. Itse en viitsinyt menneitä muistella.

Päivä kallistui jo illaksi ja palasimme majataloon

Tapaamme Heenit

Aamulla varhain, sateen yhä ropistessa huoneemme ikkunaan päätimme mennä tapaamaan Arne Randers Heeniä, 75-vuotiaasta profesoria ja maailmankuulua vuorikiipeilijää, jota myös Romsdahlin Kuninkaaksi kutsutaan. Tämä iäkäs teräsvaraari on kiivennyt ensimmäisenä melkein kaikille norjalaisille vuorille, eivätkä Keski-Euroopan vuoretkaan ole säästyneet miehen mielenkiinnolta. Hän on myös kunnostautunut sotatoimissa Norjassa toisen maailmansodan aikana, joista oli Eisenhowerin henkilökohtaiset kiitokset kunniakirjan muodossa. Kaikenkaikkiaan erittäin vaatimaton ja hieno ihminen, joka jäi lähtemättömästi jokaisen mukanaolleen mieleen.

Arnen vaimo Bodil oli myös erittäin mielenkiintoinen tuttavuus. Korkeasta iästään huolimatta hän ehti häärätä melkein joka paikassa. Valmisti meille mm. kolme kertaa hienon illallisen ynnä paljon muuta.

Tämän pariskunnan vieraanvaraisuudesta johtuen päätimme kertoa heille suunnitelmistamme. Näytimme heille mukanatuomiamme kuvia El Capitanilta sekä Kallen tekemän filmin samasta aiheesta. Vaikutus oli välitön. Molemmat päättivät tulla oppaiksemme, sekä hankkia vielä apuvoimia kantamaan kameravarusteita.

Päätimme suorittaa startin ensimmäisenä kauniina ja sateettomana aamuna (mikä ei tottavieköön ollut ihan heti). Pullamme olivat siis hyvin uunissa.

SATAA, SATAA

Sateella on se merkillinen vaikutus, että se saa ihmiset pysyttelemään sisällä ja tuijottamaan kattoon. Kun päi-

vä toisensa jälkeen kului saateen merkeissä eikä mitään tapahtunut, akoiivat ensimmäiset ikävystymisen merkit näkyä. Kalle ehdotteli, että lähtisimme hyppäämään Geirangeriin, jossa olisi vuori, joka on vain 500 m korkeaa ja jota matala pilvikorkeus ei häiritse. Ehdotus ei saanut kannatusta.

Enbomin Henkka uhkasi ostaa matkalipun junaan, jolla pääsisi takaisin Tanskaan. Tämä toistui keskimäärin kaksi kertaa päivässä. Pukkilan jutut kiersivät vanhaa rataa ja joukkoon eksyi vain muutama uusi. Liukkonen sanoi, ettei enää koskaan lähde meikäläisen mukaan yhdellekään reissulle. Loma menee sadetta pittäessä jossain rähjäisessä majatalossa Norjan korvessa.

Itse en moisista puheista piitannut. Niin kauan kun kaupasta saisi marsipaanikakkua ja katkarapuja kaikki olisi hyvin.

Vihdoin eräänä iltana puolentoista viikon odottamisen jälkeen Henkka katsoi aikansa koittaneen. Mies koki kampeensa ja hyppäsi junaan. Kommentti asemalaiturilla kuului suunnilleen seuraavasti: "Jos te huomennaamulla nousette Trollveggenille ja hyppäätte, niin meikäläinen kiipeää seinää pitkin." Seiniä pitkin tai ei, mutta sitä mukaa kun Henkan junan kolina etääntyi, alkoi pilvipeite rakoilla.

Menimme yöpuulle ja odotimme innolla seuraavaa aamua.

Vihdoinkin aurinko ja lähtö vuorelle

Vain 8 tuntia Henkan lähdön jälkeen saimme herätä mitä kauneimpaan auringonpaisteeseen. Poissa olivat saateet ja pahanilmanlintu. Uutta tarmoa uhkuen oli Kalle alkanut viritellä kameeroitaan. Soitimme Heeneille ja sovimme startin klo 10:ksi.

Nopeaan toimintaan tottuneina Heenit saapuivat ajallaan mukanaan kaksi opasta, 28-vuotias Fred Husøy ja 35-vuotias Kåre Gjøl. Miehet vaikuttivat vankkatekoisilta ja arvelimme heidän jaksavan kantaa paljon tavaraa.

Ajoimme starttipaikalle kiemuraista Trollstigeniä pitkin. Purimme autosta tavarat ja aloimme jakaa niitä. Tavaraita oli todella paljon. Kalle ilmoitti heti ettei voinut kantaa mitään, koska joutui kuvaamaan koko ajan. Tandeminsa hän antoi 75-vuotiaalle Heenille, jonka selästä Pukkila ne otti. Herasmies tuo Pukkila? Kallen vaimo Jean otti kantaakseen kamera-rinkan, joka painoi n. 40 kiloa. Rinkassa oli mm. 7 kypäräkameraa.

Matkaan siis päästiin. Ensimmäiseksi etapiksi otettiin lepopaikka, joka sijaitsee n. 2 tunnin päässä hyppypaikasta. Aikaa lepopaikalle pääsemiseksi oletimme kuluvan n. 4–5 tuntia. Kulkeminen vuoristossa painavien rinkkojen kanssa ei ollut helppoa. Taukoja pidettiin usein. Porukan ankkurina toimi Kalle, joka kaikesta huolimatta ei jaksanut pysyä tahdissa mukana. Ainoan kameransakin hän antoi Heenin kannettavaksi. Neljän tunnin kiipeämisen jälkeen Jeanin tasapainoasti alkoi heiketä, ja otimme hänen tavaransa yhteiskantoon. Jean alkoi myös olla "kypsä". Onneksi saavuimme tavoitteeseemme lepopaikalle. Tauko kesti kaksi tuntia, jonka aikana keräsimme voimia lopullista nousua varten.

Jätimme lepopaikalle kaikki kameravarusteet. Tarkoituksenamme oli tehdä ainoastaan tunnustelumatka huipulle. Jatkoimme matkaa ottamalla vain varjot mukaan.

Heenien johdolla suunnitimme huippuja kohti. Reitti

kulki vaikeakulkuisessa kivikossa, jossa eteneminen ilman oppaita olisi ollut melkein mahdotonta.

Siellä täällä oli suuria alueita lunta, jotka Kalle päätti käyttää hyväksi käskemällä ryhmämme kulkea lumen yli useita kertoja. Filmiä paloi tuhattomasti ja kaikesta näki, että mies on kotoisin lämpöisestä Kaliforniasta.

JYRKÄNNE

Kahden tunnin kipuamisen jälkeen aloimme lähestyä huippuja. Hieman ennen huippuja Heenit ilmoittivat, että olisimme ensimmäisessä mahdollisessa hyppypaikassa ns. liikkuvan kiven luona. En nähnyt vielä jälkeäkään mahdollisesta jyrkänteestä. N. 10 m päässä edessäni oli kalliossa polun loppupäässä pieni V:n muotoinen halkeama. Aloitin kävellä halkeamaa kohti. Saavuttuani n. 2 metrin päähän halkeamasta hidastin hieman kävelytahtia kuin ylimääräisen aistin varoittamana. Onpas oudon näköinen halkeama. Kurot tauduin eteenpäin ja....

Voi myrkkyy! Peräännyin äkkiä. Totean edessäni olevan yli kilometrin pystysuoraa seinämää. Mikä shokkiefekti! Kyseessä on unissa kävelijän painajainen. Paikka, josta voi kävellä yli laidan aivan epähuomiossa. Äkkiä varjot selkään ja jalkahihnat tiukalle. Tällä kertaa viimeimetrit kontaten varovaisesti.

Eteeni aukeaa koko Trollveggenin amphiteatteri kaikessa komeudessaan. Katson alas kuiluun ja sylkäisen. Sylki häipyä pienenä tuulen riepottelemana pisteenä alas. Ilta-aurinko valaisee mahtavia seinämiä, jotka levivät sivuillemme kuin jäätillään kämmenet. Todellinen Peikovuori! Saatuaamme sydämenlyönnit tasaantumaan

siirrymme muutaman metrin oikealle ison kivenjärkeen luokse.

Luonto on täynnä merkilisyksiä, joista tämä liikkuva kivi on yksi. Iso, muutamman tonnin painoinen kivenjärkele, joka on kuin keinulauta: kun toista päätä painaa niin toinen pää nousee ylös. Kivi on aivan jyrkän teen reunalla.

Paikka näyttää hyvältä hyppöjen suorittamiseen, joten päätämme heittää muutamman streamerin. Ensimmäinen streameri osuu kallioon pudottuaan 4 sekuntia. Toinen heitetään voimakkaammin ulospäin ja se häviää alas pienenä pisteenä. Paikka saattaa olla hyppökelpoinen, mutta päätämme tarkastaa toisen paikan, joka sijaitsee n. 200 m päässä jyrkän teen vasemmalla sivustalla.

Kello on kuitenkin jo kahdeksan ja alkaa tulla pimeä. On palattava alas lepopaikalle. Heenit, Kalle ja Jean päättävät jäädä ylös yöksi, koska eivät jaksa kävellä takaisin alas. Pidämme neuvottelun, jossa päätämme hypätä aikaisin aamulla. Kalle piti tavaksi tulleen puheensa, jossa hän ilmoitti ettei hyppää koska aikoo keskittyä kuvaamiseen. Siispä takaisin leiriin ja nukkumaan. Oppaamme Käre näyttää tietä ja selviämme matkasta puolessa tunnissa.

Yö vuorella

Juotuamme teetä menemme yöpuulle. Välttääksemme univelan syntymistä päätämme herätä vasta kello puoli 5. Pukkila ja minä olemme valinneet nukkumapaikaksi ison kiviluolan, johon mahtuisi vaikka 4 ihmistä. Timo

ja Jukka nukkuvat puoliksi taivasalla pienemmässä luolassa. Kaverukset olivat laittaneet allensa liukkaan muovin, jonka vuoksi he valuiivat ulos luolanpuolikkaastaan yön aikana.

Pukkila nukkui kuin tukki ja kuorsasi äänekkäästi (väitti sitten aamulla ettei saanut kunnolla nukuksi). Itse yritän saada unta kuitenkin siinä onnistumatta. Pukkilan kuorsaus muuttuu pikkuhiljaa ukkosen jyrinäksi ja tönäisen miestä. Pari murahdusta ja muutaman minuutin kuluttua kuorsaus jatkuu oktaavia alemmaa. Luolan seinämät moninkertaistavat kuorsauksen ja tuntuu kuin luolassa viettäisi talviuuta kokonainen karhuperhe. Sietämätöntä.

Pikkuhiljaa tajuan tilanteen toivottomuuden ja laitan sormet korviini ja käper-

ryn mykkyrälle. Huonosta nukkuma-asennosta huolimatta saan nukutuksi muutamman tunnin.

HERÄTYS

Aamulla herääminen on kuin kittiä. Kokoan makuupussini ja ravistelen Pukkilan hereille. Kömmän ulos luolasta ja totean sään olevan puolipilvisen. Ei auta muu kuin lähteä hyppäämään.

Timo ja Jukka nukkuvat vielä sikeästi. Herätyshuuto mallia SA INT -75 saa ihmeitä aikaan. Käre keittelee jo teetä.

Muiden saavuttua enemmän tai vähemmän unisen näköisinä alamme juoda teetä. Suoritamme ohessa tavaroiden pakkausta. Päätämme ottaa kamerarinkan ylös mukaan sekä kaikki kypärät.

Seuraavat 8 sivua käsittävät lehtemme ulkomaille tekemän erillispainoksen. Liitettä painettiin yli 400 kappaletta ja sitä tullaan jakamaan kaikkiin maihin, joissa vuorihyppäämisestä ollaan kiinnostuneita. Ohessa selitykset kuvista:

1. Kansi: Jorma Öster pari sekuntia ennen Euroopan ensimmäistä vuorihyppyä.
2. Trollveggen.
3. Matkalla ylös.
- 4+5: Euroopan ensimmäinen vuorihyppy on todellisuutta!
6. Pentti Pukkila Suomen Tampereelta! Trollveggen n:o 2.
7. Pena laskeutuu tarkasti maalialueelle, taustallaan voitettu vuori.
8. Jorma Öster kuvun varassa vuorta vasten.

Kallen kypärän jätämme koska mies ilmoitti, ettei hyppää. Aamu on kolea joten lähdemme liikkeelle nopeasti. Hitaasti jäsenet vetristyvät ja tulee lämmin olo. Kävely ylös kesti taas 2 tuntia.

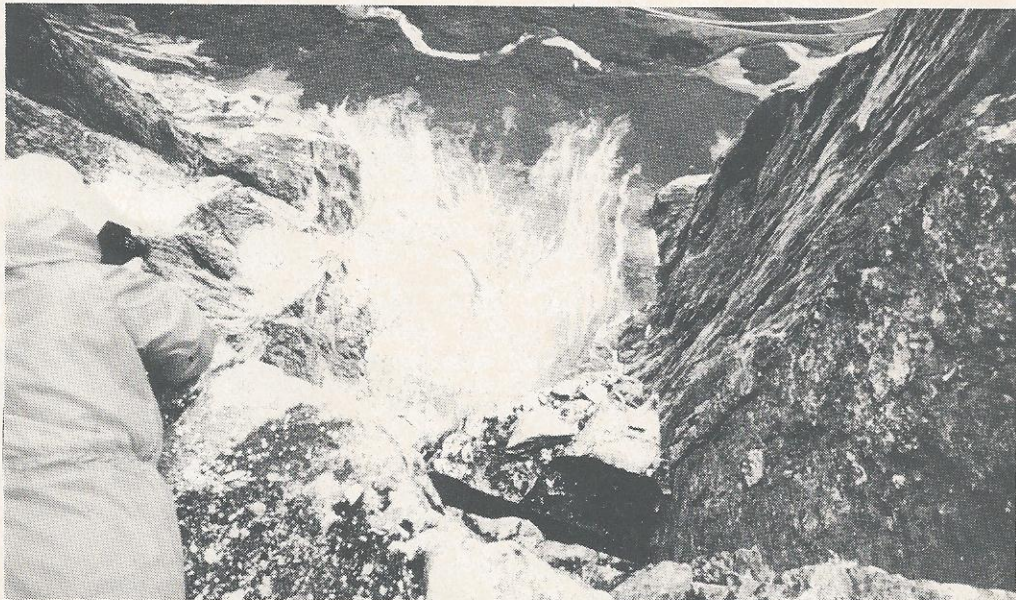
VIIMEISET METRIT

Jos yö alhaalla oli ollut epämiellyttävä, niin sitä se oli ollut myös ylhäällä. Kaikki neljä istuivat toisiinsa käpertyneinä ja kylmissään. Kalle oli edellisenä iltana käynyt vielä tarkistamassa toisen hypypaikan, todeten sen erittäin hyväksi. Samalla hän ilmoitti myös hyppäävänsä. Ainoa mutka matkassa oli, että Kallen kypärä oli jätetty alas. Hypystä ei tulisi mitään.

Kallen manailun siivittämänä jatkamme matkaamme kohti hypypaikkaa. Arne toimi tiennäyttäjänä. Olimme nähneet aikaisemmin otettuja diakuvia edessä olevasta reitistä, joten olimme varautuneet korkeisiin paikkoihin. Matka eteni hitaasti polun jatkuvasti kavetessa. Lopulta kuljimme aivan kiinni vuoreen n. 10 cm leveää uloketta pitkin. Painauduimme tiiviimmin vuorta vasten sillä selkämme takana oleva kuilu tuntui syvenevän.

Seurasin tiiviisti Arnea, joka liikkui seinän vierustaa ketterästi. En uskaltanut katsoa alas, koska arvelin pudotusta olevan n. 250 metriä. Nyt ei paransi komppuroita tai edessä olisi enenaikainen hypy. Perässäni tulevasta porukasta ei kuulunut turhia pulinoita ja arvelin heidän keskittyvän korkean paikan kammon voittamiseen. Hieman ennen hypypaikkaa saapumista teki ohjattu polku 90° mutkan, jonka ohittaminen onnistui vain kyyristymällä ja otteen siirroilla oikealla hetkellä.

Ensimmäisenä kulman taakse hävisi Arne. Itse selviydin mutkasta naama tiukasti kalliota raapien. Perässäni tuleva Pukkila totesi, että "Nyt tuli menemätön paikka". Pienellä opastuksella kaikki kuitenkin selvivät kulman. "Nyt ei voi pojat muuta enää kuin hypätä sillä samaa kautta en takaisin mene" tokaisi Pukkila mutkan jälkeen ja me muut olimme samaa mieltä.

Hypy

Syvästi huojentuneena saavuimme hypypaikalle. Edessämme oli vihdoinkin ihan tavallinen, normaali hypättävä kuilu.

Pidimme tauon paikalla, jonka aikana Liukkonen ainoana tupakoivana sytytti sikarin. "En kyllä enää koskaan lähde Österin remmiin jos tästä reissusta hengissä selviän" totesi Timo ja imi ahaasti sikariaan. Eteemme avautunut maisema oli mahtava, mutta uupumuksesta johtuen emme jaksaneet siitä paljon nauttia.

Sää oli puolipilvinen enteillen sadetta. Röntäsadetta saatiinkin ajoittain. Päätimme suorittaa hypyt mahdollisimman pikaisesti. Aloimme kuumeiset valmistelut. Purimme varusterinkat ja jokainen otti omat varusteensa. Kameroiden saattaminen hypykyntöön vei kuitenkin eniten aikaa. Oikean valotusajan säätäminen tuotti vaikeuksia, koska aurinko paistoi vain ajoittain. Kaikesta kuitenkin selvitettiin ja olimme valmiita hypylle n. klo 10.00 aamulla, heinäkuun 23. päivänä 1980. Radiopuhelimella varmistimme, että myös maamiehistö oli paikalla. Eila ja Petri olivat tehneet alas laskeutumispaikalle maalistin ja tuulipussin kreppipaperista. Maatuuli oli nolla.

Kalle toivotti kaikille onnea ja lähti takaisin liikkuvalla kivellet, jossa hänellä oli elokuvakamera varustettuna vahvalla zoom-objektiivilla.

Myös muut asettuivat kuvausasemiin. Käytössämme oli kaikkiaan 7 kappaletta 16 mm elokuvakameroita sekä useita tavallisia kinokameroita. Kuvia siis piti saaman.

Tarkoituksena oli että minä lähtisin ensimmäisenä. Käteeni oli kiinnitetty elokuvakamera, jossa oli kalansilmäobjektiivi (kuvakulma 170°) suunnattuna kasvojeni kohti.

Aloimme odottamisen.

Jean oli radiopuhelimella yhteydessä Kalleen, joka päättäisi hyppyhetken. Tarkka hyppyhetken määrittäminen oli tarpeen sillä 7 kameran yhtäaikainen käynnistäminen ei ollut helppoa. Sovimme lähtöhetkeksi —5 minuuttia. Nousin pienen kivikorokkeen päälle seisomaan tarkoitukseni suorittaa hypy siitä. Mittailin askeleitani ja totesin voivani ottaa vain kaksi pitkää askelta ennen tyhjiyttä. Ponnistuksen pitää siis olla kova. Olimme määrittäneet edessä olevan kuilun syvyydeksi 800 metriä (kivitesti 17 sekuntia). Päätin mielessäni ottaa 8 sekunnin vapaan, jolloin aukaisukorkeuteni olisi reilut 500 m. Jäisi vielä aikaa käyttää varavarjoa, jos tarve vaatisi.

Odottavan aika kuluu hitaasti. Bodil käy vielä luonani toivottamassa onnea ja sanoen samalla olevan huolissaan puolestani. Kasvoista saatoin lukea, että hän näytti pelkäävän enemmän kuin minä.

Käyn vielä mielessäni hypyn eri vaiheet, tehdyt kivetitit sekä muut laskelmat. Hypyllä ei ole annettu sattumalle sijaa. Pukkila viljelee vielä mustaa huumoria. "Kyllä hyvä hyppääjä aina huonon kotkan voittaa" jne.....

—1 minuutti. Kumarrun valmiiksi etunojaan ja laitan oikean käteni kameran kyttille. Myös muut valmistautuvat kuvaamaan. "Kohta mennään" ajattelen. Sydän hakkaa kiivaasti ja tunnelma tiivistyy. 20 sekuntia, 15 sekuntia, samassa radiopuhelin räsähtää ja Kalle ilmoittaa uuden —5 minuuttia. Pilvet ovat tulleet liiksi aurinon eteen, joten päätämme odottaa parempaa hetkeä.

Perhana, hermoillekypää tämä odottaminen. Jälleen sama laskeminen ja valmistautuminen hyppyyn. Tämä toistuu kolme kertaa.

Neljännellä kerralla onnistuu paremmin ja jatkamme yli 15 sekunnin, 10 sekuntia, nyt tuntuu tulevan lähtö. 9-8-7-6 KÄYNNISTÄKÄÄ KAMERAT!!

Ympäriilleni alkaa äänekäs moottorien surina, joka hukuttaa kaikki muut äänet. Käynnistän oman kamerani. 5-4-3-2-1-0 NYT.

Kumarrun voimakkaasti eteenpäin ja otan ensimmäisen askelen, toisen ja välittömästi alapuolelleni aukeaa 800 metriä pystysuoraa seinämää.

Olen ilmassa. Kameroiden äänet jäävät taakseni.

Kalansilmäobjektiivi tuijottaa tunteettomasti ja voin kuulla kameran moottorin hiljaisen hurinan. Aika tuntuu pysähtyneen. Tunnen irtautuvani hitaasti vuoresta. Ilmavirran puuttuminen ja täydellinen painottomuus sykähdyttävät. Mahtavat ensimmäiset viisi sekuntia jäävät jälleen mieleeni ikimuistettavana kokemuksena! Olen saanut palkkion vaivoistani! Hitaasti ilma tarttuu hyppyhaalareihini saaden ne lepattamaan. Laitan kädet taakse ja aloitan liu'un pois päin vuoresta. Pudottuani 7 sekuntia varjoni avautuu normaalisti ja tunnen hyppyäni onnistuvan.

Enää voi korkeintaan jalka mennä poikki tai jotain muuta pienempää. Suunnistan kohti maalaristia, joka on n. 1800 metrin päässä ja joka näyttää aivan postimerkillä. Tuonne asti kun pääsisi.

Hitaasti maalaristi kuitenkin suurenee silmissäni ja totean saavuttavani sen helposti. Kaikki epäilyt laskeutumisalueen saavuttamattomuudesta ovat olleet vääriä. Patjavarjo siis liittää todella n. 1:3, mikä tuli näin todistettua.

Pyörin laskeutumisalueen yläpuolella ja lähdän finaaliin. Tuuli loppuun aivan pinnassa ja laskeutuminen menee pitkäksi. Osun isoon lehtipuuhun ja teen vauhdikkaan alastulon. Historia tuntuu toistavan itseään: Capitanilla osuin isoon kukseen...

En kuitenkaan satuta itseäni tälläkään kertaa. Olen äärettömän tyytyväinen hyppyäni sillä kaikki saatiin kuvatuksi laskeutumista myöten. Alhaalla oli vastassa myös paikallisen kylälehdessä toimittaja kysymyksineen. Riensin ensin kuitenkin radiopuhelimeen antamaan ohjeita Pukkilalle, joka oli hyppäämässä jälkeeni. Kerroin matkalla kokemistani nostavista ilmavirtauksista, jonka jälkeen toivotin onnea hypylle. Pukkilan hyppy tapahtui 10 minuuttia omani jälkeen. Hyppy oli toisinto omastani paitsi että laskeutuminen onnistui täydellisesti keskelle maalaristia. Jälleen kymmenen minuutin tauko.

Timo ja Jukka suorittivat relatiivihypyn onnistumatta kuitenkin kohtaamisessa. Jukka laskeutui n. 600 metrin päähän maalaristista joh-

tuen Flyerin lento-ominaisuuksista (ei varmasti liidä 1:3) sekä 10 sekunnin vapaasta ja hidastuneesta aukeamisesta. Timo kokematomampana laskee patjalla 20 m ohi maalialueen lepikkoon. Kaksi leppää meni poikki mutta miehelle ei käynyt kuinka. Laskeutumisista voidaan vetää johtopäätös, jonka mukaan Helsingin kerho ei ole tarkkuuskerho. Hypyn jälkeen alkoi tavanmukaiset kuuluisuuden kirot onniteluineen ja haastatteluineen (hypymme oli iso uutinen kaikissa lehdistä ja hypyistä tehtiin 3 radio-ohjelmaa)

Eikä sitten muuta kuin että ensi kesänä mennään Trollveggenille uudestaan, mutta isommalla porukalla. Mukaan vaan! Liukkonenkin sanoo lähtevänsä.

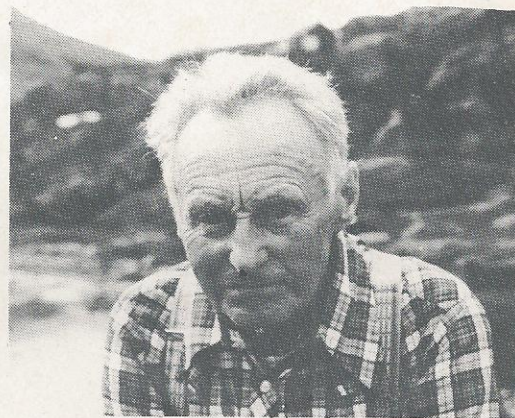
Special Thanks to:
Kjell Olsen
Carl and Jean Boenish
Arne Randers Heen and his wife Bodil
Einari Mikkonen (Invataksi)
Fred Husoy
Kåre Gjul
and all the others who helped us and made the jumps possible.

CARL ja JEAN BOENISH

Ohessa muutamia varteenotettavia neuvoja vuorihypyistä suunnitteleville

- Vuorihypyillä on ehdottomasti käytettävä liitovarjoluokkaan kuuluvaa varjoa (Esim. Cloud, Foil, Unit jne.)
- Hyppääjällä on oltava riittävä hyppykokemus. Vähintään 200 hyppyä, joista 50 hyppyä liitovarjoluokkaan kuuluvalla varjolla.
- Hyppääjän on syytä tuntea käyttämänsä patjavarjo. Joillain varjoilla on taipumus kääntyä aukaisussa. Joidenkin varjojen liitosuhde on huono (Esim. Flyer ja useimmat 5-tunneliset johtuen esim. hyppääjän painosta)
- Trollväggenillä vapaa putoaminen korkeintaan 8 sek.
- Koko vapaan putoamisen aika on käytettävä vaaka-täisyyden saamiseksi vuoresta (Katso oheinen taulukko).
- Yllä olevasta johtuen relatiivihypyt ovat erittäin vaarallisia. (Liukkonen ja Heikkisen hypätessä RW:tä molemman liukuivat koko ajan pois vuoresta) Vaaka-täisyyden puuttuessa ja varjon kääntyessä aukaisussa vuorta päin ei väistöliikkeitä ehdi suorittaa.
- Tuuliolosuhteet tutkittava tarkasti. Kova vastatuuli estää alastulopaikalle pääsyn. Trollveggenillä hyppääjän on liidettävä varjon varassa yli 1800 m matka maalialueelle.
- Järjestä alas maamiehistö, joihin sinulla on yhteys radiopuhelimella.
- Ja kaikkein tärkein: AJATTELE mitä olet tekemässä. Oletko käynyt mielessäsi kaikki hypyn eri vaiheet? Ovatko luonnonolosuhteet suotuisat hypyille? Jos olosuhteet eivät näytä hyviltä OMAATKO RIITTÄVÄN MÄÄRÄN HENKISTÄ PÄÄOMAA VOIDAKSESI PALATA TAKAISIN HYPPÄÄMÄTTÄ? Muista aina että ENSIN TURVALLISUUS, SITTEEN HUVI. Näin jos toimit on edessäsi nautittava hyppykokemus, josta riittää kerrottavaa vielä vuosiksi eteenpäin.

ARNE HEEN ja BODIL HEEN

Ennen lehden painoon menoa on tietoomme tullut seuraavaa:

- Vuorelta on hypännyt jo liki 40 hyppääjää.
- Ruotsalaiset ehättivät vielä ennen Norjalaisia.
- Muutama hyppääjien törttöilystä johtunut tiukka paikka. (hyppääjät eivät olleet suorittaneet yhtään liukua. Selostus tapahtuneesta seuraavassa numerossa)
- Monet ovat käyneet yrittämässä, mutta ovat joutuneet kääntymään takaisin johtuen huonosta säästä.

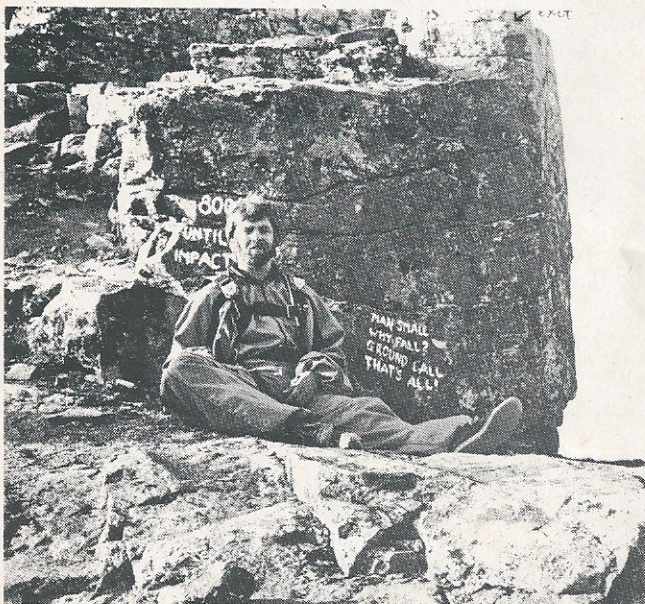
Trollveggen numbers from:
Trollveggen numerot saa osoitteesta:
Per Arne Jeremiassen
c/o Scan-Mag a/s
Lilletorget 1
Oslo 1 (Tel 02 204211)

VUORIHYPÄÄJÄN VAPAAPUDOTUS JA ETÄISYYSTAULUKKO

Esimerkki: Jos hyppääjän lähtönopeus on 2 m/s (Juoksuvahti) ja hyppääjä aloittaa liun heti, saavuttaa hän 10 sekunnin vapaalla 60 metrin etäisyyden vuoreen. Korkeuden menetys on 385 m. Suositeltava vapaa putoaminen on 8 s jolloin korkeuden menetys on 267 m. Aikaa jää riittävästi varavaron käyttämiseen. Oheinen taulukko poikkeaa oleellisesti "Parachutist"-lehden taulukoista, joiden mukaan 8 sekunnin vapaan jälkeen hyppääjällä on 500 ft:n (165 m) etäisyys vuoreen. Terveellä järjellä ajatellen oheinen taulukko on paljon "realistisempi" kuin amerikkalainen vastaava.

Tämän taulukon on laatinut eräs norjalainen Trollveggeniltä hypännyt tietokoneellaan.

Vapaan pudotuksen aika (s)	Etäisyys vuoresta (m)	Pudottu matka (m)	Vaakanopeus (m/s)	Putoamisnopeus (m/s)
0	0	0	2	0
1	2	5	2	9,9
2	4	20	2,2	19,5
3	6	44	2,6	28,3
4	9	76	3,4	36,2
5	13	116	4,7	42,9
6	19	161	6,3	48,5
7	26	212	8,1	53,0
8	35	267	10,1	56,5
9	46	325	12,2	59,1
10	60	385	14,3	61,0
11	75	447	16,2	62,3
12	92	509	18,1	63,1
13	111	573	19,8	63,5
14	131	636	21,3	63,7
15	153	700	22,7	63,7

PER ARNE JEREMIANSSEN, Trollveggen n:o 9, ennen hyppyä.

PENTTI PUKKILA, Trollveggen n:o 2, tarkin suomalaisista.

Suomalaisurhot historiallisen tapahtuman jälkeen. Vas. Pentti Pukkila (n:o 2), Jukka Heikkinen (n:o 3), Jorma Öster (n:o 1) ja Timo Liukkonen (n:o 4).